

Abonamentul:

Pentru monarhie:
Pe an 12 cor., $\frac{1}{2}$ an
6 cor., $\frac{1}{4}$ an 3 cor.

Pentru străinătate:
Pe 1 an 18 fr., $\frac{1}{2}$
an 9 fr., $\frac{1}{4}$ an
4 fr. 50 cm.

Focea apare în fie care
Sâmbătă.

Unirea

Inserțiuni:

Un șir garmond:
odată 14 fil., a doua
oră 12 fil., a treia
oră 10 fil.

Tot ce privește foia,
să se adreseze la: Re-
dacțiunea și admini-
strațiunea „Unirei”
în
Blaș.

Foie bisericească-politică.

Anul XIII.

Blaș 12 Septembrie 1903.

Numărul 37.

VISURÎ RISIPITE.

(=) Campania purtată cu atâta tenacitate în vederea proiectelor militare, e pe sfârșite. Eghemonii nostri visaū adecă nici mai mult, nici mai puțin, de cât să stórcă de la Corónă unele concesiuni relative la armată, concesiuni, cari în ultima analiza plănuaū magiarizarea acesteia.

Ce vis frumos!

Administrația e în mâna lor, școalele aprópe tóte, preoții încep a fi salarisați de la stat — mai rămânea să-și asigure și armata.

Campania pornită cu sistem, a resturnat după olaltă două guverne: pe Széll și pe Khuen-Héderváry, după ce acesta din urmă făcuse kossuthiștilor rara onóre, de a-și consulta, înainte de a primi conducerea cabinetului.

S'a dus și Khuen, și opoziția mai închipuită ca orî când, nu mai avé nici o îndoielă asupra triumfului desévîrșit. Le alimenta această încredere, chiar împrejurarea, că Monarchul însu-și hotări, înainte cu trei—patru săptămâni, să vină la Budapesta, spre a-și forma noul cabinet, menit să pună capăt îndelungatei crize.

Ce de iluzii! Eghemonii nostri nu-și puteaū închipui, că venirea Monarchului în capitală ar puté să însemne și altceva în afară de: capitularea corónei.

Doué guverne aū cădut în interval relative așa de scurt, bătrânul Domnitor septagenar, abzice de viliégiatură și vine în nádiful capitalei, — s'ar puté óre, că tóte aceste să nu involve în sine o reliefare decizétóre a pustulatelor lor?

Pressa din Viena era aprópe desnădejduită, cea din Pesta înota în valuri de triumf, tãmăind pe Domnitorul, care vine „a casă”, să-și liniștéască poporul.

Și Domnitorul i-a și liniștit, după drépta și înțelepta lui judecată.

Zi de zi se perîndaū bărbații de stat la pórtă palatului regal din

Buda. Mulțimea așteptă nedumerită să scie vre-o veste. Și nimeni nu scia nimic. Se vorbea de un nou cabinet în frunte cu Apponyi, orî Wekerle, orî chiar Bánffy — s'a purtat lupte înverșunate în ziaristica magiară pe tema acésta; mai în urmă se pomenea de un cabinet în frunte cu Lukács.

Nesiguranța stăpânia spiritele și nesiguranța acésta avé totuși o singură teză hotărîtă, că adecă: Monarchul nu concede nimic din drepturile-i suverane, referitóre la armată.

Lucrul acesta îl prezisesem de altcum înainte, când cu întâiul triumf al kossuthiștilor, la inaugurarea guvernului Khuen-Héderváry.

De aceea pentru cetitorii nostri nu are nuanța noutății.

Când scriem aceste rânduri, Maiestatea Sa se reîntórce în Viena, fără a lăsa în urmă-i măcar un candidat serios la conducerea cabinetului.

Ceea ce înse lasă în urmă-i, póte fi de mare folos pentru eghemonii nostri.

Întăiū: un duș destul de rece, la adresa postulatelor imperiose a opoziției. Guvernele póte să le restórne, dar nu va efectui nici când o înfrîngere a Corónei.

Apoi: în o țară poliglotă, ca a noastră, unde naționalitățile întrec jumétatea populațiunii, Domnitorul bine scia, că nu se póte folosi drept limbă de comandă în armată o limbă, care nu este numai a jumétatei populațiunii.

În cazul cel mai bun s'ar puté admite pentru fie care regiment limba sa maternă, căci pentru ficiorii nostri d. e. e tot atât dacă i-se comandă unguresce orî nemțesce; amîndoué îi sînt străine.

În cazul când se menține limba germăná, se salvéză, în tot cazul unitatea comandei. Înlocuindu-se înse cu cea magiară, se nimicesce în primul plan unitatea comandei, fără să se aducă un serviciu real soldaților, căci, vor concede eghemonii nostri, și ficiorii nostri, și

nemții, și sașii, și slovacii etc. din patrie, încă ar trebui să aibă (măcar în decursul serviciului militar) acelea-și privilegiile, ca și camerazii lor unguri.

Întroducerea privilegiilor de natură separatistică în sinul armatei ar aduce cu sine de-a-dreptul slăbirea disciplinei și a solidarității.

Cu reîntórcerea Maiestății Sale la Viena, s'a încheiat povestea.

Și încă ceva, pressa europeană, care luase act de atitudinea hotărîtă a opoziției magiare, și se aștepta la cine scie ce rezultate titanice, va avé ocașie a se convinge încă odată, despre zădărnicia sfortărilor unui șovinism din cale afară intolerabil.

Congresul preotesc.

Ideile sănătóse să întilnesc. „Unirea” și „Răvașul” ne îndemnă, să ținem congres preotesc. Tot acum se curentéză și între preoțimea greco-catolică ruténă din diecesa Muncaciului, convocarea episcopului Firczák la „conferința diecesană”. („egyházmegyei értekezlet”), ce să ține în Ungvár în 8—12 Septembrie a. e. Punctele mai însemnate din program sînt: pensiunea preoților, fondul școalelor populare, determinarea cercului de activitate al protopopilor, misiunile populare, augmentarea fondului diecesan.

Ce bun ar fi și congresul nostru preotesc, ne arată P. S. în „Unirea” numărul din 29 August. După P. S. rodul cel mai însemnat ar fi: dragoste față de cei mai mari, dragoste față de noi însine. Am vedea că mai marii nostri să intereséză de noi, că noi sîntem adevérați frați, și pentru unii ar fi o adevérată mângălere „socios habere dolorum”.

În congresul preotesc ne-am ocupa cu salarizarea preoților, chestia cea mai actuală. Dintru început vreaū să accentuez, că nu sînt de părerea acelorora, cari vreaū să trimită deputațiunea la Ministru, căci cu acésta numai am împedeca cursul lucrărilor pentru congruă, ce întîmpină atâtea greutăți. E vorba de îmbunătășirea sortii materiale, cu care în proporțiune s'ar ameliora și starea spirituală. După cum seim lucrările de congruă să continuă, dar

Cetiți!

— BEN HUR —

Cetiți!

— Unul dintre cele mai sensaționale, instructive și moralisátóre romane. —

F. 8°. 1047 pag. costă numai 2 cor. 90 fil.

A apărut în editura „Unirei”.

după spusele unui om bine informat, mult mai avem să așteptăm până ce vom căpăta și noi congrua. Causa că nu căpătăm e, că fondul destinat spre scopul acesta ne lipsește. Trebuie deci mai întâi creat. Se va crea din 3 izvoare: de la stat, din venitele bisericesci mai mari, și din arunc pe popor. Că statul nu vrea să ne dea catolicilor bani de ajuns o pricepem din bunăvoința cu carea ne schimbă școlile populare în școle de stat. Și acesta să întâmplă nu numai la Români, ci și la Unguri, Slavați, Șvabi catolici. El ne „oblăduiesc” școlile și dacă nu vrem noi, și apoi așa nu are de unde să ne dea bani mulți. Acum decurge conscrierea venitelor episcopesci, a prepositarilor și abațiilor reale, din cari să vor da anumite procente la an. Conscrierea merge în silă, după ce se va sfârși să vor ține vre-o câte-va conferințe episcopesci, în cari să vor face scrisoarea către guvern în chestia această. Guvernul solito more nu va fi indostulit cu ofertul corului episcopesc, să vor începe tractative, cari vor dura multă vreme, până să va face învoirea; de nu cum-va și lucrul acesta s'a născut în aceeași zodie cu chestia autonomiei catolice din care de 60 de ani să tot alege nimica. Partea mai însemnată a fondului ar face-o aruncul pe popor, care va fi de tot însemnat. Aici să întâmpină greutățile celea mai mari la Români și la Ruteni. Avem parochii cu câte 152 credincioși, cum e Cârna din protopopiatul Albei-Iuliei (veți Șematismul iubilare p. 138). Aici credincioși vor avea să contribuie cu sume însemnate, ba foarte mari, dacă vor voi să aibă preot propriu. Acesta cu greu vor face-o de aceea sau să se vor afilia, sau vor trece la neuniți. Dacă, ei nu vor avea slujbă dumnezească în fie care zi de Duminecă și serbătoare, ceea ce se poate încă, dacă

parochul din matre neavând o altă filie. va căpăta de la Ordinariat facultatea de a celebra de 2 ori, Dumineca și în serbători, dar dacă se vor apuca neuniții de aici de ei, să trecă la neunire, căci nu vor avea să plătescă atâta, și au popă în sat, care e alor: ușor trec la neunire. Azi nu mai poate zice preotul vorbele Sfintului Pavel: „de vă sămănăm vône celea spirituale, e mult dacă vă cerem celea materiale”. Acestea nu le mai pricep astăzi oamenii, cari deși sunt fruntași trăiesc în concubinată, sint bețivi, ba mai mult: cari deși curatorii la biserică, dar de când s'au însurat, nu s'au mai spovedit. Ce greu să va pute rezolva punctul acesta?!

Adecă multă apă va mai trece pe Murăș până când vom avea congrua.

Și apoi să vă spun sincer, eu am nedumeriri în privința această, și congrua dată de stat nu mă îmbucură. Vedem, că ajutorul dat de stat face multe neplăceri atât mai marilor, cât și nouă celor mai mici. Preoți binemeriți, cari au lipsă de ajutor, nu capătă; pe când alții celibi, ori văduvi, cari n'au copii, au porțiune canonică bună, parochie de clasa primă, și meritele nu-i prea îmbulzesc, să bucură de sprijinul statului. Dacă vom căpăta congrua de la stat, și atunci solgăbiraele vor fi protopopi, cari să dea informațiuni Ministrului, Episcopului laic, care ne va da sau lua plata după plac.

Noi avem să fim preoți buni, alt fel n'avem drept să trăim. Un preot bun are să-și instrueze și conducă poporul în toate celea bune, el are să-l sfătuiescă pe cine să alegă de primariu, de notariu, de deputat de moșă, și mai știu eu de ce. De o face această împingând la carul liberalismului, azi mâne a francmasonismului, ce-l trag solgăbiraele, preotul nu va mai fi vrednic

să fie sluga, locuitorul Celui, ce a murit pentru adevăr. De nu face pe placul solgăbiraului își pierde pâinea pentru sine și pentru familia sa. Mersul lucrurilor zice: Un lucru, o datorință naturală, cum e și îngrijirea de nutrire a familiei, trebuie cedată unei datorințe supranaturale cum e să învățăm pe popor adevărul, căci „eu de aceea am venit în lume, să mărturisesc adevărul”. Așa ar trebui să fie, cum va fi înse? Falsus utinam vates sim. . . . Ex uno disce omnes. În Franța încă există plată de la stat pe sama preoților, și urmarea e, că cei mai buni episcopi și preoți sint lipsiți de ea. Așa cardinalul Perrand. Acestuia într-o săptămână i-s'a adunat o colecție de trei ori mai mare, ca plata de pe un an. Lucru evident, că nici prin minte nu ne trece, să ne putem și numai cugeta la așa ceva. Nici nu să gândescă cine-va, că la noi nu sint așa de rele stările ca în Franța. Președintele camerei deputaților Apponyi, cel mai mare politic magiar, care ușor poate ajunge ministru president, provoca pe catolici în congresul de autonomie de aceluși doi ani, să-și facă autonomia, căci guvernul din ce în ce va fi tot mai liberal, și biserică tot mai puține drepturi își va pute asigura. Matadorul francmasonilor din Ungaria Vészi, care pe vremea când celebra în anul acesta în Pesta iubileul Papei, dădu o circulară către francmasonii din Ungaria, ca să începă campania în contra averilor bisericești catolice, — după cum să proiectase prin tulu, era să fie corupt cu zece de mil de florenți, numai să nu lupte pe lângă obstrucție; semn că are mare putere Vészi. Așa dar nu stăm mai bine ca în Franța.

M'ar inveseși și pe mine congrua împărțită de la Ordinariat, dar congrua împărțită de la stat, după modesta mea părere, poate greșită, ne strică preoțimea.

FEUILLETON.

La icóna Preacuratei.

— Prelucrare. —

Se înserează — și e atât de timpuriu încă. Dar pe o vreme atât de posomorită și închisă de toate părțile — e de înțeles. În coridorul ce se estinde, de-alungul bisericești — începe a se întuneca. — Sorele, de sub pătura întunecată a norilor — ce îl acoper se ivesc de abia — de abia, și luminează în nisele colorii atât de miraculoase biserică liniscită. — Dar în curând să stingă ori ce lumină, sorele se pierde din nou pe după norii întunecoși mai trimițând pe urmă-i o ultimă rază duiosă — refrință. . . De-alungul coridorului ca și cum s'ar împânzi un vâl cernit — întunecat; pe când afară urlă un vișor îndrăsnit și bate o plote indesată.

În biserică golă e tăcere, ca de mor-mint. La icóna celei „Indurerate” ard în clipire tremurătoare două luminări, ce împărăștiu jur în împrejur o lumină feerică — undulătoare. La — pólă icónel — pe piatra cea rosă, ingenunche vrednică de înduioșare o femeie săracă. Chipul Preacuratei, ținându-și în brațe, cu o înclăstare aprópe de preste fire, Dumnezeescul Fiú mort — ca și cum ar zice celei ingenunchiate: „Privesce aci, și veți de mai este unde-va durere — cum e a mea!”

Nu mai echoul durerii — echoul of-tărilor, ce să desprind forțat din peptul femeii sarace, — străbate din colț în colț liniștea cerescă. . .

Dar iată, ușa bisericești de către coridor să deschide încet — încet și o damă pășese înlăuntru. Când și când numai de se audia foșnetul ușor al hainei de mătășă, ce-l atrăna de la călcăte în jos: trupul aristocratic îl învăluia o manta bogată — din purpură, iar peste fața-i brăzdată de urmele unei adinți suferințe — sclipea un vâl negru, de mătășă.

Înainteză cu evlavie către icónă „durerii”. La doi pași dinainte-i se oprește, prinos al umilinței, aduce „Indureratei” două lumini din ceară curată, iar peste altariul de asupra așază un pompos buchet din roze și crini, ce îl adusesse — pe urmă-i — însoțitoare. . .

Apoi ingenunche — absorbită în sentimente pioșe își ascunde fața în palme — și să rógă ferbinte, încet, liniștită.

Oh! dar cât de fără veste a trebuit să-și intrerumpă rugăciunea! . . . Din ore care parte a icónel unde ingenunchia, aude un plâns înădușit de copil, și apoi. . . și apoi atâta ia fost de ajuns. . .

Oh! Nu e mult, de când audia dinăsa un asemenea plâns de copil mititel. Din gura-i arsă de friguri repeta de abia șoptind: „ajută-mi, mamă, ajută-mi!”. Și iar fi ajutat, cum încă — chiar lumina ochilor și-ar fi dat-o acolo. . . dar era deja târziu, prea târziu. . . vădînd cu ochii — vedea vestejindu-i-se odorul.

De ce ore, durerile trecutului, atât de amar ne copleșesc — deși de mult uitare ar trebui să fie! . . .

Inima acestei femeii obidate, simte azi pentru a câtea oră durerile de atunci! —

Cu capul răzimat de colțul icónel, pe cât vede de limpede tot ce sa petrecut atunci — îndoit simte durerile acele. . .

Cu furia desperării de pe urmă și-l țină înclăstă la peptu-i. Hropotitul morții se stingea încet-încet; de abia mal adia respirarea vieții: — apoi umbre vinete în brezde sau așezat peste față, ochii îi sau închis, o svîcnire încă de-alungul trupului, capul îi se îndoie adînc pe pieptul svîcnind al mamei. . . și pe urmă i l-au pus să se odihnescă într'un copirșeu de metal prețios. O arătare, o vedenie de vis fermecătoare — apărea din mijlocul razelor și trandafirilor ce îl acoperă înduioșător jur împrejur.

Doi zile — și alte două nopți a priveghiat mama, tăcută și fără de lacrimi — până în urmă — cum e rëndul cu toți — au bătut peste el coperișul. . . Și așa i-s'a stins, la perit de vecie, ceea ce are mai drag, mai scump pe pămîntul întreg!

De atunci abia de au trecut câte-va luni ei ei i-se par șir de ani! . . .

Cum sta încă tot ingenunchind, lacrimile curgându-i din prisosință, resunau picurînd pe piatra ceea rece, ca tot atâtea înduioșătoare cântări din o harpă de chirovimi ce își înaltă și inima și gândul la voința „atotputernicului” peste toate. . . Printre răspândirile mirosului de flori, patrunde la urechile ei a două oră plânsul acela înădușit de copil — ce ia fost reamintit atâtea gânduri din trecutul amărăciunilor esite.

Acum ridicându-și de pe pept capu-i îndurerat — cu ochii încă umezi privesc la femeia din apropiere-i — îmbrăcată în sdrențe. Stringându-și cu scumpătate mi-cuțul la pept, cerea prin sărutări să-i potolască plânsul.

De aceea poște că ar fi mai bine, să ne facem noi o congruă bisericescă, câștigată de biserică, și administrată de ea.

Cum am pute-o face aceasta? Multe sînt izvoarele, cari dacă nu cură, picură, mai mulți picuri udă pămîntul, și-l fac să și rodască. mai fac părăuțe, cari să adună în rîuri, ba chiar și marea să compune din picuri. Am pute face colecte prin popor, cât de cât; în multe locuri s'ar pute aranja concerte, teatre, petreceri, al căror venit curat să fie destinat spre scopul acesta; ne-ar mai da și unele bănci din dividendelor; s'ar mai face și câte un lăsemînt spre scopul acesta. Izvorul principal ar pute fi intențiunile. Pare, că vîd pe cel, ce s'a'udîntîlnit în direcțiunea acasta cu mai multe abuzuri, cum nici nu mai voiesc să mă asculte, și glasul meu devine glasul celui ce strigă în deșert. Ei bine, ștergă-se abuzurile, est modus in rebus. Bunii și înțelepții noștrii episcopi își vor sci găsi organele de controlă, să nu se mai facă abuzuri.

Dacă noi preoții vom medita cât de cât asupra lucrului: vom celebra foarte bucurosi, cum să cade, toate intențiunile, căci din liturgie vom trage folos atât spiritual cât și material. Liturgia produce trei fructe, cel dintăiu pentru celebrantele, ce nu se poște lua de la el. Așa ne-am face preoți mai buni, am fi în continuu în societatea Bunului Nostru Învețator, am auđi cu urechile proprii învețaturile Lui, am gusta și am vedea ce bun e Domnul, L'am iubi mai tare, și iubirea Lui ne-ar face să aducem jertfe pentru El.

Fructul al doilea să aplică intențiunei, iar al treilea bisericii, și la cererea noastră bisericii române greco-catolice. Și apoi folosul material încă ne ar face să fim conștiențioși. Ordinariatul archidieceșan a

împărțit deja multe mii de liturgii între preoți, fiind plătită intențiunea cu câte 50, 60, 75 cr. Dacă ar găsi Ordinariatul un izvor de intențiuni, ca fie care preot să celebreze pe au câte 200 de intențiuni, ne am pute face un fond destul de mare. în vreme relativ destul de scurtă. Sîntem la 700 de preoți în Archidieceșă, liturgiile celebrate s'ar sui la 140000. Intențiunea să fie una cu alta 60 cr., din acestia 30 să fie ai celebrantului, iar 30 ai fondului de salarisare. Așa s'ar pute aduna pe an 42000 fl. Și preoțimea noastră ar fi îndesțulită cu 30 cr. pentru o liturgie, după cum a și fost în mai multe casuri. Un protopop avînd popor puțin, s'erac, și vrînd să-și zidască case parochiale cum să cade, a adus din străinătate mai multe mii de intențiuni, dintr'o intențiune 30 cr. da celebrantului, restul și-l ține pentru zidirea caselor protopopesici, cari azi sînt gata, și sînt foarte frumoșe. Acela-și protopop acum pe aceea-și cale vrea să renoveze biserică. Prin „Unirea“ cetim, că pentru fondul Internatului de fete s'a'udîntîlnit de multe ori, cari după cum scim toate sînt din intențiuni. Fondul de salarisare e cu mult mai al nostru, de cât casa parochială din N, ori de cât Internatul de fete, de cum-va sînt celibate, ori vîduv, care n'am fete, ori nu voiesc să-mi duc fetele în Blaș. Baniș ce îi las pe sama fondului de salarisare. îi bag în bancă, ca să-și ridic cu percente. Adunînd în fie care an câte 42000 fl., aceștia depunîndu-i în bancă, cu interesul interesului, cu încetul ne-am face un fond frumושel.

Așa mă gândesc eu, să ne facem fond de salarisare, congruă bisericescă. Pentru aceea să se facă și congrua statului, căci de va fi mulțămitoare, ne vom folosi de ea, și fondul ne va fi zidul de apărare al școl-

lelor populare, cari nu numai la noi, ci și la Ungurii catolici, încep a se schimba în școle de stat, și poște, că acesta e casa de preoțimea greco-catolică rutenă din diecesa Muncaciului își sdobesc capul, cum să-și poște câștiga un fond pe sama școlilor populari. De cum-va congrua statului nu ar fi mulțămitoare, ne vom folosi de fond pentru salarisare.

Așa mă gândesc eu, și poște ca mine și alții.

Un preot.

Societatea de teatru român.

Vorbirea de deschidere roștită de Iosif Vulcan, președintele Societății, la adunarea de la Sebeșul-săsesc.

Domnilor și doamnălor!

Cu bucurie vă salut, întruniți în acesta adunare generală. Cu bucuria acelula, ce începe să-și vază visul cu ochii.

Trecut-ai trei decenii de când a resunat pentru prima oară în neamul românesc din acesta țară glasul dornic de progres: Să fondăm teatru național!

Slab a fost glasul, îndreznătă a fost propunerea și totuși n'a resunat în pustiu, prins'a rădăcină, căci a exprimat o dorință de mulți simțită, o dorință — cnez a zice — generală.

Sub impresiunea boldului de progres, înjghebatu-s'a o falangă de luptători ai ideii, cari au arborat stégul Thaliei Române și fără să le pase de greutate, pusu-s'au pe lucru, îmbărbătați de convingerea, că fie pedecile cât de mari, ceea ce o națiune doresce, stărînd neclintit, trebuessa să se împlinescă.

Mare, sublim și chiar sfînt a fost scopul: crearea unui nou organ pentru respîndirea culturai naționale.

Din timpurile cele mai vechi și până astăzi rolul teatrului în cultivarea unui popor a fost și este foarte important. Ca școlă practică pentru propăgarea moravurilor, deșteptarea bunului gust, închierea vieții sociale, dezvoltarea și afirmarea sentimentului național, formarea caracterelor, poleirea limbii și pentru tot ce privesce progresul cultural al unui neam, teatru stă alături de biserică și de școlă dăndu-le ajutor și de multe ori chiar întrecîndu-le.

Îată cuvîntul pentru care crezutu-s'au datoré toate popórele se aredice teatre.

Îată rostul pentru care, de odată cu școlile cele mai înalte, deschisu-s'au pretotindenți și teatre, unde tiner și bătrîn, sărac și bogat, analfabet și erudit, țaran și domnitor, de o potrivă a beneficiat de frumoseșile artelor, de o potrivă și-au înălțat sufletul în sferele plăcerilor intelectuale.

Istoria ne arată, că teatrul a stat tot de una în fruntea mișcărilor de progres național.

În toate epocile de înflorire a neamurilor autorii dramaticii au țînut sus și tare stîndardul luminei.

Culmea serbărilor olimpiade a fost reprezentarea pieselor clasice, cari și astăzi ne fac deliciile.

Aeschilos, Sophocle și Euripide au ridicat mai înalt prestigiul națiunii lor de

„Sărmana cât de fericită se simte cu copilașul la pept“ gîndea în sine femeia cea bogată — „la e fericită, mai fericită cu mult de cât mine!“ În aceeași clipită își aridică ochii femeia cea săracă și privi prețioșele haine ale bogatei: „oh, fericită! ca nu poște sci cât de lipsită și săracă ls! Cât de bogată e ea, față de mine!“

Privirile amîndorora s'a'udîntîlnit: a amîndoror pline de griji, spăriate, cersînd înduioșător ajutor de la malca „durerilor“. Femeia cea în mătăsuri ceti înoflițele trăsuri din fața sărăciei — cea mai de pe urmă miserie a vieții — atunci cu o mînă purtată de cea mai înduioșătoare pornire a iubirei, îi puse ceva în palme. Spăriată privi săraca acolo: ceea ce zări era un galben prețios. — Crezînd, că doră e greșală aci, voi să-l dea înapoi, dar cu ușoră mișcare de mînă, îi făcu dama semn să-l țină numai, cu cea mai simțitoare dragoste a inimii i-l dă.

Convulsiv apucînd mîna binefăcătoare de acum, i-o acoperi cu sărutările mulțămirilor, ce numai în fața Preacuratei să pot dovedi. — De acum înainte altă vietă o altă lume! Începu a licări în sufletul ei o vietă de fericire, nădejde și bine — un nou și lung dor după ea.

Cu prețiosul acest dar, atâtea zile va mulcomi fόμεa mititelului — și tot pe atâtea altele — sta-vor departe de ea și griji și temeri. Cu grijă își încruciașă mînile și rostesc — mai înainte de ce ar lăsa casa lui Dumnezeu — o rugăciune, cum numai scie de caldă și mulțămitoare. . . De azi e convinsă în suflet, că cei ce cu curată inimă se apropie de chipul Madonei, nu va eși rușinat ori nemîngăiat.

... Dar în schimbul aurului dat, cine să dovedescă mîngăierea cerescă și picurul de fericire, ce — de la mörtea copilului — întăia oară, azi îl gusta femeia cea bogată. — Ast fel dar e ne adevăr, ce credea cu atata hotărîre: e drept că și pe sama celui din urmă desnădăjduit al lumii, există totuși câte un picur de fericire.

De azi înainte — vietă ei iarăși are farmec. Pe când din mînile-i binefăcătoare norocul va cobori de sălaş în casele atator nășprîți de sărăcie: atunci peste inima ei va prisosi balsamul fericitor, ce-l va alunga durerile trecutului atât de intristat.

... Afară urlă încă vijorul și ploă ce pică neîntrerupt — bate cu atata furie în ferestrele bisericii. În lăutru luminile clipeșc în vibrări tremurătoare, iar florile de pe altar respăndesc binemiroșitorul parfum peste chipul „Maicei îndurerate“.

E târziu. Dama bogată să închină respectuos dinaintea „Preacuratei“ — deplin resignată în voința Celui de sus, care în schimbul draguțului de copil, ce îl avé de cât vietă ei mai scump — la raversat de colo — de sus — peste sufletul sbucinat de dureri — o pace și liniște divină, cum nu a mai simțit nici odată încă.

... Un tropot ușor de pași, pe urma fognetului hainei să pierd prin coridorul întunecos.

Lian.

cât multe victorii strălucite, căci aceste s'au transmis la noi numai ca niște legende ale gloriei trecute, câtă vreme operele lor, luminând prin secolii ca niște faruri călânzi în mijlocul valurilor, trăesc și astăzi și vestese deapăruri idiomul elen.

Dacă națiunea engleză s'ar stinge cu totul și din neamul acesta n'ar rămânea omenimii de cât operele lui Shakespeare: acest gigant al cugetării profunde ar învia par că tot neamul și lumea s'ar închina vecinic geniului englez.

Marcel Napolion, în esiliul său de pe insula St. Elena, meditănd despre importanța teatrului, scrie că Franța datorește o mare parte a faptelor sale mărețe influinței lui Corneille și spune, că dacă acesta ar fi mai trăit în epoca lui, l-ar fi numit principe.

Inse n'avem să mergem așa de departe, căutând în lumea esternă motive și argumente pentru însemnătatea teatrului. Le găsim aici acasă, în poporul nostru, căci cetim aproape în toate zilele cum țărâimea noastră de pretotindeni au început să deie ea însași reprezentății teatrale, veselindu-se și veselind tot auditorul compus mare parte de țărani. Acesta nu numai probază, că poporul nostru simte trebuința teatrului, dar tot odată și impune clasei mai culte îndatorirea să îngrijescă de satisfacerea acestei trebuințe.

Nime n'a înțeles acesta mai bine, ca dl Ioan Kalinder, membru al Academiei Române, și administrator al Domeniilor coronei în România, care după ce a făcut biserică și școală în toate comunele, a clădit pretotindeni și câte o scenă pentru popor.

Limba este viața unei națiuni, literatura e hrana ei sufletescă, iar teatrul este organul prin care se oferă aceea hrană. Înființarea teatrului pentru noi Români este o chestiune de viață.

*

Șovinismul descreerat poate să facă gălăgie. Dar cumpetul rațiunii de stat n'are cuvânt să-l oprască. Voind să facă acesta, ar seversă un atentat în contra civilizațiunii. Teatrul respândește cultură; cine împedecă cultura, pune stavilă progresului.

Ni se spune nencetat că ne putem cultiva liber limba și literatura; este dar peste putință să ni se pună oprelișce în cale când noi voim să ridicăm un templu limbii și literaturii noastre. Afară de unguri, germanii și sârbii au aici în țară teatrul lor; de ce să nu putem ave și noi Români al nostru?

Este teatrul acesta contrar existenței și înfiorării statului? Cultura desvoltă iubirea de neam și de patrie; prin urmare, teatrul românesc este în același timp o instituțiune națională și patriotică.

*

Au fost, ce-i dreptul, ba poate mai sînt și astăzi unii la noi, cari au zis și zic, că înființarea teatrului național este cu neputință, căci reclamă un capital de care noi nu putem dispune.

Toți aceștia se vede că n'au petrecut cu luare aminte istoricul și desvoltarea Societății noastre. Încă din primii ani ai înființării sale, cu ocaziunea adunărilor generale începând din 1875 și până în 1885, ca unul care am stat la légănul acestei Societăți, am arătat, că intențiune fon-

datorilor n'a fost și n'a putut să fie, că să începem înființarea Teatrului Național, cu ridicarea unei clădiri, căci înainte dea se pute face acesta mai sînt de isprăvit multe lucrări pregătitoare.

Sub numirea de Teatru Național, noi n'am înțeles edificiul ci instituțiunea teatrală.

Primul nostru scop deci nu putea fi altul de cât regularea chestiunii teatrale, dându-i o direcțiune potrivită trebuințelor poporului nostru, creând stipendii pentru talentele cari vrea să se dedice teatrului, fixând premii pentru piese din mediul nostru și înființând o trupă ambulantă. Aceasta era și este dorința obștăscă; aceasta corespunde trebuințelor noastre, căci face un serviciu mai general, ofere reprezentații teatrale în toate părțile. Ridicarea unui edificiu anume pentru teatru, este a doua fază a înființării teatrului național, menită pentru alte timpuri când necesitatea ei se va impune.

Natural că numai ast fel ne-am putut întipui fondarea teatrului național. Natural că nu putem să începem la clădirea edificiului, ci trebuia ca întâiu să îngrijim de crearea mijloacelor ce reclamă și asigură existența instituțiunii teatrale. Natural că mai întâiu avem să ne crescem artiștii, să ne formăm un repertoriu, — căci ce folos de clădirea teatrului, dacă n'avem cine să jöce acolo și ce să ne reprezinte!

Se impunea deci ca afară de adunarea fondului material, să stărnim și pentru întocmirea unui fond intelectual.

Până acuma lucrarea noastră s'amărginit la crearea fondului material, căci fără acesta n'am putut întreprinde formarea fondului al doile. Acum, grație stăruințelor neobosite ale fruntașilor acestei mișcări, grație jertfei încordate a neamului nostru, ne aflăm în situația de mult dorită ca să putem începe și crearea fondului intelectual.

Mult timp a trecut până ce am putut străbate până aici. Căci greutățile au fost mari și puterile noastre slabe. Nu ne-a ajutat nimeni și adunat-am ban cu ban totul numai din sărăcia noastră. Tocmai de aceea și bucuria noastră este mai mare.

De acum începe o epocă nouă în viața societății noastre. Conform planului de acțiune, care vi se prezintă, adunarea actuală are să pună la dispoziția comitetului mijlocele pentru a crea burse și a publica premii pentru piese. Este motest începutul care se face de astă-dată, dar el are să crească din an în an și în aceeași măsură să fie tot mai mari și succesele la cari tindem.

Fie cât de modest pasul acesta, el indică începerea înființării Teatrului Național. Prin el punem piatra fundamentală la mărețul templu al Thaliei Române, care are să vestescă de a pururi graiul românesc.

*

De mare însemnătate momentul acesta pentru ori care Român, pentru mine este în deosebi mișcător, căci printrînsul ved cum începe să se intrupescă visul meu din tinerețe, vis care a devenit sténa conducătoare a vieții mele.

Și sub impresiunea emoțiunii tremurânde de bucurie, cu glasul slăbit al vârstei, mulțămesc bunului Dumnezeu, că mi-a lungit zilele să pot presida și acesta serbare și — dimpreună cu Dv. și în

fruntea escelențelor mei colegi colaboratori — să așez eu în temelie instituțiunii noastre teatrale — prima cărămidă.

*

Adunarea generală e deschisă.

Corespondințe.

D I N B I H O R.

Drăgesci, 1 Sept. 1903.

În 30 August st.n. după serviciul divin și-a ținut adunarea sa generală Despărțămîntul Beiuș al „Astrei” în Ceica, în care adunare sa raportat activitatea comitetului cercual, starea prezintă a despărțămîntului și sa discentat chestiuni de interes general și potrivite de a înainta starea culturală deplorabilă acestui ținut curat românesc.

La 1 oră d. m. a fost bauchet, iar sara la 7 ore concert și producțiune teatrală. Corul junimei academice din Beiuș și jur condus de profesorul *Busița* a escelat și a satisfăcut și celor mai exagerate pretențiuni, iar producțiunea teatrală a făcut onore dilentanților instruați prin profesorul *Kéri*.

Toate aceste, au succes minunat de bine și au încântat și pe streinii cari au luat parte în număr considerabil.

Comitetul cercual al despărțămîntului în frunte cu presidele Archidiaconul onor. și profesorul în pensivne *G. M. Marinescu*, și neobositul secretar prof. *N. Fabian*, și au dat pe cum în trecut, așa și acum totă siliunța întru realizarea scopului urmărit de Asociațiune, durere inse că, deși au tovarăși pe harnicii luptaci ai culturii române: *Ștefanica, Dumbrava, Dr. Comșa*, stăruințele lor abia au găsit resunet în acest cerc înapoiat, delăsă și moralicesce mort, căci de la acesta a dunare condusă de nescă bărbați zeloși, adevărați apostoli ai culturii mântniși de interese igoiste, pe a căror față se poate ceti dorul înaintării și fericirii poporului, — acest popor a lipsit cu totul, afară de o neconsiderabilă parte a celor din loc.

Inima mi-se umple de durere când ved nepăsarea crasă a popoului din acest cerc pretorial, față de ori ce bun și frumos, când mă întreb de originea și cauzele acestui trist fapt, cu amărățiune trebuie să recunosc, că pe lângă împrejurările nefaste „pécatele noastre” sînt în mare parte cauza decadinței morale și regresului cultural.

În lunile trecute am cetit un raport din finea secolului al XVIII-lea înaintat vice-comitetului de atunci al Bihorului despre cauza miseriei și înapoiarei în cultură tocmai al acestui cerc, și lucrul dureros, că cauzele de atunci: lipsa de școli, preoți învățați și conșcii de chemarea lor, lenea consumarea necumpătată a rachiului după mai dōue veacuri n'au putut dispără. ba încă saū mai înmulțit cu un lung șir de viții și imoralități.

Cercul Ceica stă din 49 comune curat românesci, dintre cari 9 sînt unite, iar celelalte neunite, și din aceste comune abia în 7—8 sînt școli, dar nici aceste nu stau la nivelul dorit. Dintre preoți sînt mulți cu zel, cu iubire de biserică și neam, dar durere, nu toți corespund misiunii lor înalte

și acceptărilor juste, mai ales când ne-având inteligență mireană, numai pe umerii lor, ca conducători naturali, e pusă sarcina de a înștrua acest nefericit popor în cele spirituale și culturale.

Prin urmare nu e mirare că viciile după două veacuri încă să nu mai sporit. Concubinările, a căror origine și cauze adeseori sînt unele case preoțesci (neunite). — se lătesc în mod îngrozitor, nazarenismul rîde la fundamentul bisericii și socialismul grăsează. Birturile sînt pline, iar bisericile goale, conștiința națională doarme, furturile, aprindările, injurăturile, jurămintele false pe la judecători sînt de toate zilele. Îuse nu voiesc a disgesta și a supăra pe o. cetitori prin cotinuuarea mai multor viciilor, de cari este infectat acest cerc, ci mă mîrginesc a constata, că cauza acestora în mare parte sînt „păcatele noastre”, lipsa de conducători conșcii, la cari se nu să pôtă aplica proverbiul latin: „*coecus coecum ducit. . .*”, și apoi lipsa de școli. Numai cînd vor fi înlăturate cauzele aceste se va pôte spera că poporul acestui cerc să va arăta cu mai mare interes față de ori ce adunări ori instituțiuni culturale. Îar dacă unde-va, atunci aici în acest cerc să pôte constata cît de nefastă a fost hotărîrea pripită a Asociațiunii de a redica „casă națională” și înființa „secții literari” pentru „domni”, iar poporul de rînd, pentru a cărui înaintare în cultură ar fi întemeiat această Asociațiune, orbecă în vecinicul întunerec.

Iubirea de neam și durerea sufletului ce o simt, cînd vîd că strănepoții romanilor glorioși în secolul luminei și a electului s'au afiă și acum în întunerecul inspăimîntătoriu a nesciinții, zac în grîznica decadință morală, fără viață sufletescă și fără conștiință de sine, — mă silesc să strig după ajutor, să bat la ușile celor chemați, că baremi acum în ora 11 să grăbescă a sana ce e de sanat, căci vor fi respunzători înaintea lui Dumnezeu și a posterității.

Ioan Papp.

Să ne înțelegem!

— Ecou. —

Venirea unei rîndunele și desvoltarea unei singure flori încă nu fac primăvara. Dar înseamnă foarte mult. Ele povestesc un sîre mai cald, un cîmp mai frumos și o viață mai vie și mai îndestulată. Ne spun, că nu-i de parte salutul dulce a frumusei primăveri. Și din acest motiv ne bucurăm, și numai de o rîndunea, și numai de o floare, ce vedem.

Împrejurarea, că „Răvașul” a lansat idea tinerii unui congres preoțesc gr. cat., ce a fost salutată cu multă bucurie și de unii frați în „Unirea” nu înseamnă dizolvarea greului de ghiață, ce ne apasă, slăbindu-ne puterile și nimicind zi de zi tot mai mult nu numai plantele, ci și rădăcinile lor, înseamnă înse ceva.

Înseamnă, să începem să înțelegem greutatea vremii, și primejdiile, ce ne amenință, înseamnă, că ni-s'a urît de nepăsarea și indoliența manifestată pînă acum, și că vrem, să ne scuturăm de ele. Înseamnă, că voim să ne întărim puterile, să le unim și să vîrsăm în inimile noastre dor ferbinte

și plăcere de muncă, ca ast fel în conștiința deplină a datorințelor noastre, și cu nădejde de biruință să intrăm în lupta provocată de necredința, imoralitatea și miseria poporului încredințat păstoririi noastre. Și scuturînd sdrențele acestea de pe el, și spălînd petele, să nu ne rușinăm, spunînd, că noi îl îmbrăcăm, noi îl îngrijim.

Causa și binele poporului trebuie să ne fie în locul prim înaintea ochilor. Pentru el trebuie să ne jertfim puteri, timp, plăceri și chiar și avere așa, cum face fie care părinte, ce își iubesc fiii săi și numai în locul al doilea să ne îngrijim și de noi, de starea noastră.

Acestea se vor pôte realiza prin practisarea învățăturilor, și eșecutarea concluserilor, ce se vor propovădui și aduce în un congres preoțesc, ce fie cît de tîrziu, dar va trebui să-l ținem, căci ne silesc lipsele și rîul, ce ne coplesesc și nime nu pôte fi contra tinerii lui.

Statul nu pôte fi contra în locul prim, pentru că în congres nu se va face politică. — în locul al doilea, pentru ca religiunea noastră e înarticulată în lege; în locul al treilea, pentru că statul a permis ținerea congreselor catolice și chiar și a „Pocăiților”, nerecunoscuți de lege, și în urmă, pentru că e și în interesul lor moralitatea, bunăstarea și luminarea poporului.

Și nu pôte fi contra nici Superioritatea bisericescă, pentru că în congres nimic nu se va pôte tracta contra auctorității ei, și totul va tinde la realizarea mandatelor și dorințelor, ce ea, în multe rînduri și în multe forme, și le-a exprimat, dar au rămas numai pe hîrtie, pentru că noi preoții n'am lucrat solidar, nu ne-am ajutat și încurajat unii pe alții, și nu ne-am prețuit după merit, după valoarea internă.

Ce e de făcut? Înainte de toate avem lipsă de un comitet, după dorințele exprimate și după împrejurări, să decidă locul și timpul, unde și cînd să se țină congresul; — să se îngrijescă, că cine să refereze afacerile, ce ar trebui să formeze obiectele congresului p. e. socialismul, nazarenismul, concubinatul, instrucțiunea populară, reuniunile bisericesci, reuniunile de tineri, reuniunile de înmormîntare, reuniunile de temperanță, bibliotecile populare, pictura bisericescă, corurile bisericesci, ameliorarea sortii preoților etc. Să ceară aprobarea tinerii și resp. să însinue ținerea lui. Scurt, să se îngrijescă de program și de tot ce legat este de ținerea unui congres, care să fie și bine cercetat și vrednic și măreț atît în înfățișarea lui, cît și în discuțiuni și concludsiuni.

Constituirea comitetului ar fi de dorit s'o întreprindă venerabilul protopop Nicolae Solomon, pe cari toți îl iubesc pentru trecutul și viața sa. În care cas n'ar fi jignită ambițiunea nimînu. Constituit fiind comitetul de la sine ar urma toate. Protopopii atît privat, cît și în sinodele de tîmna vor îndemna pe frații preoți să participe cît mai mulți la congres, unde fie care trebuie să aibă dreptul de a vorbi asupra obiectelor predate, spunîndu-și părerile, făcînd propunerii, întregind propunerile și descoperindu-și eșperiențele.

Fiind congresul de o așa mare necesitate și fiindu-i scopul atît de măreț, discutarea și espunerea părerilor, ca și a

fratelui „Bârșeanul” nu supăra, ci numai bucurie pot să producă în fie care părinte care voiesc fericirea fiilor săi. Să facem și noi, ce au făcut preoții altor popore cu zece de ani înainte!

Minimus.

Noutăți.

Hymen. Domnul Dr. Parteniū Barbu și Domnișora Mărișora Papp de Sătmar, își vor celebra cununia, Duminică în 20 Sept. st. n. d. a. la 6 ore în sfînta biserică gr. cat. din Bocsig. — Tit Celestin Demian, teolog absolut al dieceșei Gherlei, și-a serbat cununia în 31 August cu Domnișora Gizela Valeria Szilvássy, în Sătmar.

De la manevre. Oradani să fâlesc, că regimentul lor, al 37 de câte ori a luat parte la manevre împărătesci tot de una au avut de comandant suprem pe principele moștenitor. Și acum cu prilejul manevrelor de la Lipova toți feciorii, gata, îmbrăcați în haine noue, cu armele sclipind de departe, așteptăcu neastîmpăr pe clironom. Acesta sosesc și garda de onore o face aievea feciorii din regim. 37. „Se aleg cu ast fel de prilej cei dintîi din regiment, mai ales magiari — spune „Nagyvárad”, — ca să se pôtă desfăta archiducele privindu-i. De a ună zi clironomul începe vorba cu garda: Esci magiar? — Ia wohl, herr Majestet! — respunde acesta surprins. De unde esci? (conversația se pörtă în limba magiară) — Meldegehorsamst, nu știu unguresce! și Alteța sa surîzînd vesel să departă lăsînd pe „magiarul ce vorbia românesce!” — Cam tot din ast fel de magiari va fi compus numitul regiment, atît de simpatie archiducelui. Dar asta nu-i bine să o scie toți!

Mulțumită publică. Cu ocaziunea petrecerei aranjate de intelingința română din Reghinul-Săsesc au fost întrate cor. 364; din cari subtragându-se spesele de 189 cor. 50 fil. rămîne venit curat de 174 cor. 50 fil. — Au suprasolvit: Dionisiu Simon, mare proprietar Sângeorgiul de Cîmpia, 16 cor. Dr. A. Ceușian, medic. Dr. I. Harșia, adv. Reghin. Petru Gorea, preot Fărăgău cîte 6 cor. — Dr. Edmund Alzner, medic Reghin 5 cor. — Dr. Aug Chețan, adv. Reghin 4 cor. Iosif Moga, preot Sârpatak. Andrei Cadar, proprietar Mesterháza. Ioan Honkieviciu, preot Dorna Codrei cîte 3 cor. Ales. Niculescu, preot Mesterháza. Petru Burns, măestru Reghin, Toma Furdu, preot Logic. G. Ciobotar, preot Gyimes Bükk cîte 2 cor. Vasiliu Cioloca, învățător Radnotfája, Mihai Simon, propriet. Sângeorgiul de Cîmpia, Iosif Iakob, comerciant, Sever Barbu, comptabil, Dr. Victor Moldovan, cand. de adv. Reghin. George Borda, propriet. Sângeorgiul de Murș. Emil Pop, proprietar Bobobohalma, cîte 1 cor. N. Ceușian, căpitan 2 cor. Binevoitorilor spriginitori ai petrecerei și supra solvitorilor li se aduce și pe acesta cale mulțumită. Venitul curat de 174 cor. 50 fil. Comitetul aranjator l'a predat curatoratului bisericesc școsastie gr. cat. din loc pentru procurarea recuisitelor necesare la școla gr. cat. pentru care scop sa și aranjat petrecerea. Reghin, în 14 Aug. 1903. Pentru comitetul aranjator. Dr. Ioan Harșia, secretar. Demetriu Truța, cassar. Dr. Alesandru Ceușian, președ. petrecerii.

Necrolog. † Alexandru Filip, fost comptabil la institutul de credit și economii „Economul” din Cluș, a repausat în 7 crt. în etate de 62 ani.

† Leontin Drăgan, prof. la gimnasiul din Năsăud, a repausat în 8 crt. în etate de abia 26 ani, după un an de profesură.

În veci amintirea lor!

PARTE SCIENTIFICĂ-LITERARĂ.

ALBERTINA.

11 — Povestire. —

—*—
(Continuare.)

IX.

Trecură cam trei ani, fără ca să se întâmple ceva schimbări în viața persoanelor noastre. Albertina și Ana împliniau cinci-spre-zece ani, creșeau amândouă frumoșe și grațioșe, și ceea ce împertă mai mult — bune și evlavișe. Dar cea dintâi de câte-va vreme era palidă și suferitoare, adese ori ochii ei se umpleau de lacrimi — pe cari înzădar se încerca să le oprască: mamă-sa o afla de multe ori nemișcată și pusă pe gânduri, și când o întreba care e cauza acelei întristări neîndatinată, răspundea numai atâta: Cuget la tatăl meu. Buna dămnă se necăjia mult pentru această melancolie a fetiței și se întreba pe sine, că ore ce pôte fi cauza; câte odată socotia, că fetița e cuprinsă pôte de vre-un nouă afect, dar trăind ele solitare în castelul lor — nu era pericol ca fetița să aibă ocaziune de a conveni cu tineri.

Într'o zi chemă la sine pe orfană și o întreabă, că nu a observat pe Albertina o supărare neobișnuită? Dânsa îi răspunde, că a fost luat pe samă foarte bine și o a întrebat și despre cauza acelei supărări.

— Și ce ți-a răspuns? întreabă marchesa curiosă.

— Mi-a zis că nu e nimic, numai puțină întristare pentru un dar ce-l cere de la Dumnezeu de multă vreme, și fiind-că încă nu l-a dobândit, câte odată se teme, că nu i-se va da nici odată.

— Și scii tu, care e darul acela, ce-l cere dânsa?

— Nu, dămnă. Chiar de la ziua primei noastre cuminecări, ea îmi spuse că doria o grație foarte mare, dar nu voi să-mi descopere, care ar fi aceea grație, numai mă rugă se cer de la Dumnezeu și de la Preasfinta Vergură, ca să-i asculte cererea ei.

— Ei bine, eu cunosc dorința Albertinei, care e tot odată și a mea, continuă numai a te ruga, ca Dumnezeu să ne dăruiească aceea ce cerem, și dacă rugăciunile noastre vor fi ascultate, fica mea și eu vom fi deplin fericiți.

— Nu te teme, dămnă, răspunde Ana, sărutându-i mâna, eu mă voi ruga cu totă căldura și din totă inima, și sperez, că bunul Dumnezeu se va învrednici a primi rugăciunile noastre și vă va dărui aceea ce doriți.

— Acum spune-mi, adause marchesa, afară de acesta n'ai luat samă ca fica mea să aibă secrete cu tine?

— Nu, Dămnă! . . . ea îmi îndreptă toate cugetele sale, ca și când eu nu aș fi o țărancă sormană și necăjită, ci asemenea ca și dânsa, ba chiar ca și când l-aș fi soră dulce.

— Ei bine, acum poți merge, dragă; dar să nu-ți spuți nimic din cele ce te-am întrebat.

— După convorbirea acesta, marchesa s'a simțit mai liniștită, scia că Ana nu e în stare să-i mintescă, și era sigură, că dacă Albertina ar fi avut un nouă motiv pentru de a se întrista și necăji, l'ar fi încredințat fără îndoielă unicei sale prietene.

La câte-va zile după aceea era o dimineță frumoasă de Maiu, pământul acoperit cu verdele său tapet, presărat cu miș și miș de flori — părea că a venit asupra lui o tempestă de briliante prin picuri de rouă, ce străluciau la primele raze ale soarelui, ce răsăria; ritul Isere — murmurând cu dulcătă — reoglinda în apele sale anticul și superbul castel; înaintea pescerei din parc stătea în genunchi într'o poziție evlavișă sormană orfană, ochii ei erau ațintiți la icona Preacuratei Vergure Maria, iar buzele ei murmurau cuvintele acestea:

— Cuvine-se cu adevărat, o scumpa mea mamă, ca să-ți oferesc ție des de dimineță cele dintâi flori, să-ți consacru cele dintâi cugete, pentru că fără de ajutorul tău ce s'ar fi întâmplat cu acesta sormană făptură părăsită? . . . Tu o Marie, ai făcut să-mi află o mamă iubitore, carea mi-a fost rașimul și sprijinitoră copilăriei mele! . . . Tu ai inspirat în inima bogaților simțăminte de iubire față de sormană aflată! . . . Tu mi-ai dat în tinăra marchesină o amică credincioasă și afecționată, carea năuștându-se la enorma distanță între condițiunea sa și a mea — m'a tractat pururea ca pe o dulce sorioră! Revărsă-ți, o scumpă mamă, cele mai alese binecuvântări ale tale asupra bunei Albertine și asupra întregii sale familii, dobândesce-i de la dumnezeescul tău Fiū grația, ce ea o doresce. În scurtă vreme, eu voi trebui să mă depărtez de dânsa, peste puțin voi trebui să părăsesc locurile acestea așa de scumpe mie, ca să nu le mai revăd altul pôte pentru tot de una! . . . Scumpă și preadulce mamă! fă ca înainte de a pleca să am bucuria de a vedé îndeplinite dorințele arștore ale soței mele de copilărie și să . . .

(Va urma.)

Să credem în Dumnezeu!

(După Can. Ludovic Schüller.)

(Continuare și fine.)

Plato încă îl caracterizează pe atești de omeni nebuni (De legibus c. X). Aristotele de indiviți slăbănogi și nebuni (Magn. Moral. L. I. c. V). Cicero l-a ținut de prost și smintiți (De nat. Deor. L. II. n. 44). Spinoza l-a numit brutali, cari numai numele de omeni îl au (Tract. Teol. Pol. c. V).

Așa dară putem conchide că atești practici, adecă de aceia, cari trăiesc ca și când n'ar fi Dumnezeu — cari până când îl admit din gură, prin fapte îl negă — de acești atești teoretici, adecă de aceia, cari sînt trași și împinși de sistemele sofistice ale greșelilor, și cari să fie într'adevăr convinși, că nu există Dumnezeu — putem

zice că sînt foarte puțin. ori de loc nu sînt, căci sînt prea evidente, strălucite și nerăturnabile doveșile.

Apoi nu trebuie să ne mirăm, că există atari monștri, pe cum nu trebuie să ne mirăm, că se nasc și prunci deformi, monștruși, monștri.

Și atești sînt monștri fără ochi, pentru că dacă l-ar avé — deschidându-l, ar vedé probele, argumentele atotputerniciei și înțelepciunii lui Dumnezeu; sînt monștri fără de urechi — căci altminterlea ar asculta glasurile tuturor lucrurilor create, tuturor popórelor, cari tóte dovedesc existența, mărimea și perfecțiunile lui Dumnezeu; sînt monștri fără de minte, căci altminterlea s'ar convinge din argumentele cele mai strălucite ale minții sănătoșe; în fine sînt monștri fără de inimă, căci altminterlea n'ar rămâne nesimțitori față de atâtea binefaceri primite, și de cari necontentit primesc de la Creatoriū, ci s'ar îndrepta spre Dînsul, ar avé o palpitate de iubire pentru Acela, carele ne-a iubit și ne iubesc.

CAP VIII.

Dumnezeu s'a făcut cunoscut ómenilor și în mod supranatural.

Dumnezeu s'a făcut cunoscut omului nu numai prin lumea vedută, care a făcut-o, și pe care o ocărnuiesce tot mereu, ci s'a făcut cunoscut și în mod supranatural.

Și într'adevăr Dumnezeu s'a făcut cunoscut ómenilor „mai de multe ori și în deosebite moduri — cum scrie s. Paul la Evrei I. 1—2. — dintru început prin patriarhi și profeți, și mai în urmă prin Fiul său Isus Christos.“

Acăsta descoperire prin Isus Christos e strălucitorul sóre de ameză zi, cu care l-a plăcut lui Dumnezeu a lumina lumea, când s'a împlinit timpul. Pentru că deși mintea încă e în stare a se convinge despre existența lui Dumnezeu, și a cunoșce, că dînsul trebuie să fie preaputernic, înțelept, îndurat, adevărat, cauza primitivă a tot, ce este, și isvorul a tot ce e bun, totuși cunoșciunța asta naturală în timpurile păgănatății era asemenea murgitului, care numai cu incetul și în silă străbătea prin nópcea întunecată a idololatriei. Totuși se afla chiar în Atena — care era scaunul cel renumit al tuturor științelor și artilor frumoșe — un altariū cu inscripțiunea: „Dumnezeului necunoscut“ (Fapt. Ap. 17. 23). Atăta a fost de mare nesciunța în lucrurile dumnezeesci, încă și a celor mai înțelepți din lumea păgănată! Inse cine a fost cauza la aceea? Nu într'atâta mintea, cât inima cea stricată a ómenilor și întunecata aroganță a sufletului lor. „De ore ce cunoșcînd — zice s. Paul — pe Dumnezeu, nu ca pe Dumnezeu l'au mărit, nici l'au mulțămît, ci s'au făcut deșerti în cugetele sale, și s'a întunecat inima lor cea neînțelegătoare: zicîndu-se pe sine a fi înțelepți, au nebunit“ (Rom. I. 21. etc.). — Orbă minții dară în privința lui Dumnezeu veni din îngănfarea și împetrirea inimii. Totuși nu l-a respins cel prea bun, ci după ce li-a suferit nesciunța lor cu cea mai mare paciunță (Fapt. Apost. 17. 30), s'a descoperit lumii din nou,

nu ca mai înainte prin ómeni luminați, sfinți, ci ce e cu mult mai neasămănaver — prin unicul sãu Fiú, care-e „lumina cea adevãratã” (Ioan I. 9). Pentru cã „pe Dumnezeu — zice s. Ioan (I. 18) — nimenea nu l-a vãdut nici odatã: unul nãscut Fiul, care este în sinul Tatãlui, acela ni-a spus.” În adevãr, el ni-a spus despre unicul Dumnezeu în trei persoane, care locuiesc în lumina neapropiatã (Timot. 6. 16); despre Tatãl îndurãrilor, care atât de tare a iubit lumea, cât a dat și pe unul nãscut fiul sãu (Ioan 3. 16); despre sine, Fiul iubirei, care a venit în lume sã mãntuiescã. ce era pierdut (Luca 19. 10); despre Spiritul sfânt, mãngãitorul și fericitorul, pe care l-a trimis Tatãl și Fiul, ca sã rãmânã în veac (Ioan 14. 16). Ni-a descoperit tãina cea ascunsã din veac în Dumnezeu (Efes. 3. 9). hotãriri- rile cele demne de adorare ale iubirei și îndurãrii dumnezeesce, spre rãscumpãrarea și sfințirea neamului omenesc, celui încãrcat cu pãcate. Cu un cuvint ni-a împãrtãșit în îndurarea sa cele mai îndestulitóre și mai sigure informațiuni despre Dumnezeu. Cãt de defectuóse ar fi fãrã Christos cunoștințele noastre despre natura cea necuprinsã, și perfecțiunile cele nemãrginite a lui Dumnezeu, cãci prin aceste s'au lãmurit. îndeplinit și iutãrit în de ajuns acelea. Ce fericire! Strãpuși din întunec în lumina cea minunatã a credinței (I. Petr. 2. 9) acum acum, ba scie tot pruncul bãlbãitoriu — ceea ce înainte de Christos n'a putut sã cunoșcã nici unul dintre cei mai renumiți înțelepți ai lumii, acum tóte le scim fãrã ostentã, lãmurit și sigur basați pe cuvintul adevãrului etern și infalibil.

Dar nu trebuie sã ne oprim aci, ci învãțați fiind de însuși Dumnezeu — trebuie sã fim cu dumnezeirea în acelea legãturi strinse și indispensabile, cari formezã religinea. Trebuie ca nu numai sã ținem de sigurã esistența lui Dumnezeu, ci trebuie sã și venerãm divina sa Maiestate, sã credem tóte acele, ce s'a învrednicit și bine a voit a ne descoperi, sã ținem poruncile sale dumnezeesce; trebuie sã-L adorãm și sã-L iubim, prestãndu-i datoritul omagiũ al minții noastre, al inimii noastre, al faptelor noastre și al tuturor facultãților noastre.

Sã ne servim de creaturi ca de o scarã, pentru ca sã ne suim pãnã la Dumnezeu. Vãdãnd atãtea lucruri minunate pe acest pãmînt, sã socotim, cã dacã atât de splendid este locul de probã și de esiliũ, nemãrginit mai surprinãtor va trebui sã fie sãlașul statornic în casa cea vecinicã, în locul rãsplãții, în ceriũ, dorita noãtrã patrie.

Voiũ sfirși aceste puține pagini — despre esistența lui Dumnezeu — cu un exemplu, care se póte zice, cã este epilogul tuturor dovedilor aduse pãnã aci.

În cei dintãi ani din veacul trecut, când armata lui Napoleon era la luptã în Spania — un oficer de sub comanda generalului Soult — cãlãtorind singur într'o sarã pe sub pótele munților Pirenei, cercã ceva loc de sãlășluit peste nópte. La o mare depãrtare zãri o luminã la o casã, se îndreptã deci într'acolo. Întrã în o cãsuțã sãracã a unui biet muntean. Oficerul francez era dintr'o nobilã familie din Paris, și fiind cã pãrinții lui erau atești, mostenise și el de la dînșii acãsta rãtãcire, acãsta burniãnã veninosã. Crescuse fãrã de nici o credințã,

era filosof și-și bãtea joc de Dumnezeu și de sfința sa religiune. Din contrã familia ce locuia în aceea sãrmanã casã, era evlavioasă și cu frica lui Dumnezeu. O femeie încã tinãrã era stãpãna casei, carea pe cãt era de deșteptã, istetã și vorbitóre, mai ca tóte femeile hiberice — pe atãta era de pie, modestã și iubitóre de Dumnezeu. N'avea pe alt cine-va de cãt sprijinul moral a unul moș bãtrãn, august și venerabil ca un patriarh, dar ocupațiunea plãcutã, tesaurul acestei femei și gloria sa era un grup de prunci puteã observa figura și nevinovãția lui Isaac, a lui Tobia și a lui Iosif. Cãud intrã oficerul în casã, femeia, pruncul și bãtrãnul moș erau cu toții îngenunchiați înaintea unei cruce, cu mâinile pe piept, recitãnd rosariul Dómei Nóstre de Dumnezeu Nãscãtóre.

Diminãta francezul porni, dar înainte de plecare a avut cu tinera femeie urmãtorea convorbire:

— Femeie — esclamã strãinul — eu am admirat virtutea ta. Între pãreții acestei cãsuțe am aflat nu numai siguranțã, ci și o pace suprafirescã. Îubesc pe pruncul tãu ca și cum își iubesc tatãl pe fiii sãi, sînt frumoși, buni și drãgãlași acești prunci; dar nu-mi pot închipui cum tu — o muiere necãjitã — ai putut sãdi în pãpturile lor atãta respect, atãta amabilitate, atãta curtenire. Da, te admir, și-ți mulțãmesec pentru ospitalitate. Dar pãcat, cã și voi sînteți superstițioși, ascultați de preoți, credeți în Dumnezeu.

— Noi credem în Dumnezeu ce e drept — rãspunse muierea, noi credem în Dumnezeu. Și ce a-și putã eu face, biata de mine în cãsuța acãsta cu acești prunci dacã Dumnezeu n'ar fi pe lume, și dacã n'am scii despre Dînsul? Își place ce prunci buni am, dar de unde se trage acãsta? Își voiũ spune eu Domnule. În frumoșele nopți instelate, m'am obișnuit a eși cu acești prunci pe cãmp, și le-am arãtat ceriul zicãndu-le: *Vitați-vã colo sus, e un lucru ce se învãrtesce, ce se învãrtesce pururea, Dumnezeu este acela, care face sã se învãrtescã stelele.* Și așa i-am învãtat sã fie ascultãtori, cinstitori, de omenie, buni. Vãdãndu-i a une ori cã se cãrtã, sã sfãdesc — le spun: *Vedeți, fiilor, cãt de bine a fãcut Dumnezeu tóte lucrurile, ce pace și ce unire de lucruri ne-a pus pe de-asupra capului.* Și în datã se fac buni. Ètã armonia cãsuții mele. Dar, Die, în casa acãsta DTa m'e afli singurã, mai orfanã . . . nu este nime altul afarã de acest moș bãtrãn . . . Și aci începurã a o nãpãdi lacrimile . . . Bãrbatul meũ Iacob — cel mai volnic om de sub munți, care își iubia fôrte tare patria și pe frați — porni la lupta pentru independința naționalã în contra strãinului, cari sînteți DVóstrã Francesii — cãrora noi vã zicem: blãstãmați — pentru cã ați venit sã ne rãpiți regele nostru, sã ne nimiciți religiunea și patria, — dar prin aceste nu voiesc nici nu intenționez a-ți zice și DTale blãstãmat. Șapte luni trecutã, de când am primit din Andalusia urmãtorul trist anunt: *În 2 Octombree din ãst an 1808 — Iacob Araines a cãdut între cei morți. A fost unul dintre cei mai bravi soldași ai mei.* Subscris: Empecinado. Cugetã numai Domnule, ce supãrare mare m'a cuprins la primirea acestei vesti sfãșietóre! Eu mi-am pierdut pe bãrbatul

meũ, acești prunci și-au pierdut pe tatãlor, și pentru tot de una! Î-am strins pe toți sub acãsta cruce a Rãscumpãrãtorului, și cu lacrimi în ochi le-am zis: Scumpilor mei prunci, voi nu mai aveți tatã. Oh nu, nu aveți mai mult tatã pe acest pãmînt! Dar pruncilor, Iacob a avut pe tatãl sãu, care este aci moșul vostru, moșul a avut la rîndul sãu pe tatãl D-Sale, și acesta pe al sãu și așa mai de parte pãnã ajungem . . . Și cine e tatãl tuturor? Este Dumnezeu, carele a fãcut pe pãrinții nostri, și ne-a fãcut și pe noi, carele stã în fruntea tuturor și neconținut pórtã grije de ómeni. Așa darã voi nu mai aveți pe pãmînt tatã, dar aveți tatã în ceriũ: pe tatãl lui Iacob, pe tatãl Pãrinților nostri, pe Dumnezeu. Îndestuliți-vã cu acest tatã, carele nici odatã nu móre.

— Pruncii mei m'au înțeles, m'au priceput — Domnule, și fragedele lor lacrimi s'au amestecat cu șiróiele de lacrimi ale jalnicei soție și mame. În tótã sara mergem în cimiteriul parochial și la mormintele moșilor și strãmoșilor nostri chemãm într'ajutor, invocãm îndurarea celui dintãiu tatã, Tatãl atot-șitorul. Ètã deci cine ne învãță sã fim evlavioși și virtuși și sã ne ferim de ori ce pãcat: Dumnezeu este acela, care ne vorbește prin limbajul sufletului, prin limbajul cerului. Acãsta este superstițiunea noãtrã, și ce sã ne facem? Ea este viața noãtrã. DTa ne-ai amintit de preoți: ètã preoții nostri.

Oficerul francez — care ascultãnd tot cu mai mare atențiune pe întristata femeie, a simțit, cã începe a suspina și a-l durã inima — muștrãndu-se pe sine însuși pentru necredința sa, își plecã capul salutãndu-o și de pe buzele sale eși o expresiune, care n'a fost rostit-o dórã nici odatã: *Vãduvã a lui Iacob, Dumnezeu sã fie cu tine, sã rãmãi cu Dumnezeu!*

Iubite cetitoriu! ori cine vei fi tu, permite-mi ca sã încheiũ și eu acãsta lucrare — adresãndu-ți frumoșã salutãre: *Sã rãmãi cu Dumnezeu!*

Prelucrare de:

Dr. Victor Bojor.

Bibliografie.

A apãrut:

„Sãmãnãtorul”, sub direcția unui comitet. Anul II. Nr. 34. cu urmãtorul sumar: N. Iorga, Rostul închipuit și cel adevãrat al literaturii. — St. O. Iosif, În cindã! (poesie). — I. Ciocãrlan, Cursa (schitã). — Un om rãu, Cellalt Pompiliũ Eliade. — Dare de samã: Al. Lãpãdatu, Discursuri, Autonomia bisericescã, Diverse de Dr. Augustin Bunea. — St. Peticã, Frații (dramã în patru acte). — Red., Notițe literare. Numãrul 20 bani. Abonamentul 10 lei pe an.

Biblioteca popularã a „Asociațiunii” Nr. 6: *Despre testament*, explicarea art. de lege XVI—1876 de Dr. Valer Moldovan, Sibiu 1903. prețul 30 bani. Ètã o cãrticicã folositoare, din care cãrturarilor de pe sate vor trage mult folos.

Biblioteca „Poporul român” Nr. 6: *De la morã. povești și snóve*, adunate de Ion Pop Reteganul. Vol. I. de la morã din sus, fasc. 2. Budapesta 1903.

Editor și redactor rãspundãtor:

Aurel C. Domșa.

185 v. număr
1903.

(36) 1-1

Arverési hirdetés.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a Gyulafehérvári kir. járásbírói 1901-ik évi 4846 polg. számú végzése következtében balázsfalvi Dr. Maniu Gyula ügyvéd által képviselt Balázsfalvi Patria takarékpénztár javára Vlădu P. Juon és társa Saldorf lakosok ellen 53 kor. — fill. s jár. erejéig 1901. évi Augusztus hó 16-án foganatosított kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és 2980 kor. — fillérre becsült következő ingóságok u. m.: Balta Juonnál: 4 ló, 2 bival, 70 kalangya buza, 1 lószeker, 10 szekér széna; Vlădu P. Juonnál: 2 ökör, 100 kalangya buza, 8 szekér széna és 1 ökörszekér nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a Szentágotai kir. járásbírói 1901. évi V. 114/13 számú végzése folytán 53 kor. — tőkekövetelés, ennek 1900. évi Január hó 28-ik napjától járó 6% kamatai, és eddig összesen 161 kor. 98 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig a végrehajtás szenvedett lakásán Saldorf kőszében leendő eszközzésére 1903. évi Szept. hó 17-ik napjának délelőtti 9 órája kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőknek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adadni.

Amennyiben az elárverezendő mások is le és felülfoglaltatták, s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120 §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Szentágotán 1903-ik évi Augusztus hó 25-ik napján.

Molnár Sándor,
kir. jbirósági végrehajtó.

483 v. număr
1903.

(37) 1-1

Arverési hirdetés.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a gyulafehérvári kir. törvényszék 1903. évi 5232 és 5230 számú végzése következtében Dr. Maniu Gyula ügyvéd által képviselt Szabó Dániel javára Czipár Vaszilie I. Kodru és társa ellen 92 kor. — fill. s jár. erejéig 1903. évi Augusztus hó 10-én foganatosított kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és 198 kor. — fillérre becsült következő ingóságok, u. m.: Posa Oava szül. Margineanál: sertés, törökbuza-kas; Czipár Vaszilie I. Kodrunál: bivalok, széna nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a hosszuaszoói kir. járásbírói 1903. évi V. 162/3 számú végzése folytán 92 kor. — fill. tőkekövetelés, ennek 1902. évi November hó 7-ik napjától járó 6% kamatai, és eddig összesen 92 kor. 70 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig Pánádon, végrehajtást szenvedők lakásán leendő eszközzésére 1903. évi Szept. hó 23. napjának délelőtti 10 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőknek szükség esetén becsáron alul is el fognak adadni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Hosszuaszón 1903. évi Augusztus hó 28-ik napján.

Kónya János,
kir. jbirósági végrehajtó.

486 v. număr
1903.

(38) 1-1

Arverési hirdetés.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a gyulafehérvári kir. törvényszék 1903. évi 5234. számú végzése következtében Dr. Maniu Gyula balázsfalvi ügyvéd által képviselt Szabó Dániel javára Jerecsin Juon I. Kraciun és társa ellen 25 kor. 30 fill. s jár. erejéig 1903. évi Augusztus hó 10-én foganatosított kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és 74 kor. — fillérre becsült következő ingóságok, u. m.: Czipár Mária I. Codrunál: buza, széna, szekér, törökbuza-kas nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a hosszuaszoói kir. jbiróság 1903-ik évi V. 164/2 számú végzése folytán 25 kor. 30 fill. tőkekövetelés, ennek 1902. évi Szeptember hó 15-ik napjától járó 6% kamatai, és eddig összesen 48 kor. 70 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig Pánádon, alperes lakásán leendő eszközzésére 1903. évi Szeptember hó 24-ik napjának délelőtti 10 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőknek szükség esetén becsáron alul is el fognak adadni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták, és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Hosszuaszón 1903. évi Augusztus hó 28-ik napján.

Kónya János,
kir. jbirósági végrehajtó.

488 v. număr
1903.

(39) 1-1

Arverési hirdetés.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a gyulafehérvári kir. törvényszék 1903. évi V. 5235. számú végzése következtében Dr. Maniu Gyula ügyvéd által képviselt Szabó Dániel javára Panazán Juon és társa ellen 34 k. — f. s járulékaik erejéig 1903. évi Augusztus hó 10-én foganatosított kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és 201 k. — f.-re becsült következő ingóságok, u. m.: Panazán Juon és Rácz Jákobnál: tehén, sertések, széna, istálló, méhek nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a hosszuaszoói kir. járásbírói 1903. évi V. 165/2 számú végzése folytán 34 kor. 60 fill. tőkekövetelés, ennek 1902. évi Szeptember hó 15-ik napjától járó 6% kamatai, és eddig összesen 48 kor. 93 fill. bíróilag már megállapított költségek erejéig Pánádon, végrehajtást szenvedők lakásán leendő eszközzésére 1903. évi Szeptember hó 24-ik napjának délutáni 2 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőknek, becsáron alul is el fognak adadni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Hosszuaszón 1903. évi Augusztus hó 28-ik napján.

Kónya János,
kir. jbirósági végrehajtó.

Telegramă !!!

Noù etablissement asortat cu tot felul de vesminte pentru domni și domne.

Esecutarea cea mai modernă și cea mai elegantă.

E în interesul unuia fiecărui să se convingă, că prețurile mele sînt cele mai moderate, că am marfă solidă și un serviciu prompt.

De binevoitorul interes rugându-mă semnez:

B. Ascher.

Mare deposit de vesminte pentru domni, domne, — deposit de cămeși, pălării și cufere.

Medieș—Medgyes.

(34) 3-3

Comunicarea trenurilor

prin gara Küküllőszög (Blas)

(valabil din 1 Mai 1903).

cătră	gara		de la
Teuș — Tövis			
226	persóne	persóne	102
1246	mixt	mixt	215
735	accelerat	accelerat	904
252	accelerat	accelerat	1228
Copșa — Kis-Kapus			
104	persóne	persóne	221
216	mixt	mixt	1243
905	accelerat	accelerat	784
1229	accelerat	accelerat	251
Sóvárád			
403			826
248	mixt	mixt	650

A apărut:

Dr. Augustin Bunea:

Discursuri, Autonomia bisericăscă, ——— Diverse. ———

Prețul: 5 coróne. — Pentru România: 6 lei.

Se poate comanda de la Tipografia Seminarului Archidieceșan și de la Autor în Blaș—Balázsfalva.

Intreprindere de transportarea și înmăgăzinarea mobilelor.

ZORN MÓR

BUDAPESTA,

VII. ker., Erzsébet-körút 21. szám.

Primirea transporturilor de mobile în cară de transport patent ces. reg. lucrate după model francez, parchetate complet și închise, pentru toate localitățile din țară și străinătate.

☎ TELEFON. ☎ Adresa telegrafică: ZORN MÓR, BUDAPEST. ☎ TELEFON. ☎

Transporturi de mobile pe tren și pe corăbii, fără întrerupere, cu cruțarea speselor de pachetat.

Inmagazinarea mobilelor

în magazine cu totul uscate și acomodate, pe lângă responsabilitate.

Representanți în toate orașele mai mari din țară și străinătate.

(9) 29—52

Timbalele mele au fost decorate la espoziția milenară.

Timbale de salon

cu pedal, castanii, negre, cu o rezonanță foarte tare și plăcută, de o construcție bună, cu garanță de trei ani. Prețul de prăvălie 150 floreni, ér la mine se pot căpeta cu 75 floreni. Daū instrucție deplină pentru 8 fl. la lună.

Prescurant trimit gratuit.

JEGESI GÉZA

mălestru de țimbale diplomat și inventatorul țimbalei „Coróna de fier”.

BUDAPEST, VII., Nefelejts-utca 43. szám.

(10) 29—52

Bani mijlocesc mai ieftin, mai discret, și mai iute:

Ofițerilor, oficiantilor privați și de stat, industriașilor, negustorilor și persoanelor apte de credit.

==== Pe lângă replătire avantajoasă ====

Pe căsi, pământuri, realități, mijlocesc în locul prim al doilea și chiar și al treilea împrumuturi de amortisațiune cu 4 1/2 și 5 %.

Conversiunile cele mai complicate le mijlocesc iute, pe lângă remunerare ulterioară.

Câștig informațiunii industriale și comerciale de natura cea mai discretă din toate părțile țării, și în sfârșit,

cauzele de tranșare ale comercianților necapabili de a plăti le descurc cu pricepere și mare grijă.

==== Pentru răspuns e de a se acude marcă. ====

SZENES A.

Cancelarie de informații și tranșării comerciale.

BUDAPEST, VII. Erzsébet körút 22, 1|12.

(7) 29 - 52

==== Numărul patentei 16.794. ====

(8) 29—52

Carol Beck

pregătitor de ventilătoare patentate pentru ferestă.

BUDAPEST, VIII, József-utca 14.

În atenția directorilor de școală!

6000 de bucăți sunt deja în folosință!

Pentru luarea măsurii, mă rog să vă adresați mie.

Nu sci nime ce-î sănătatea!!

==== și care ne-o putem păstra numai pe lângă ventilație potrivită. ====

Ventilatorul aflat și patentat de către Carol Beck este fabricațiune magiară, care întrece toate ventilătoarele din străinătate, atât în ce privește scopul, cât și bunătatea. Din punct de vedere sanitar, curentul e deschis prin apertura de 45 %. Se pot aplica la toate ferestile. Am foarte multe scrisori de recunoștință, cari dovedesc, că publicul e deplin mulțumit.

Prețurile ventilătoarelor:

Cel mai mare și mai greu, cu decorațiune.	C. 25.—
Pentru ferestă comune, școli, institute și locuințe private	„ 13.—
Pentru ferestă mai ușoare și mai simple	„ 9.—
Ferestă de Closett	„ 7.60

Preliminar de spese gratuit:

Ventilătoarele mele se folosesc în următoarele locuri mai renumite. Casina Națională magiară, Ministeriul de comerț, Gimnasiul reformat, Ludoviceul, Școlile elementare de stat din Kispest și în mai multe spitale și școli din capitală și provincă, dovedindu-se de foarte bune.

Comandele atât în loc, cât și în provincă se efectuesc foarte prompt și foarte repede.